

Landsting går från hundratals systemförvaltningsplaner till 17 förvaltningsplaner enligt pm³

” Region Östergötland har numera färre och tydligare kontaktytor jämfört med vad vi hade under den tid vi drev en traditionell systemförvaltning. Regionen har gått ifrån flera hundra systemförvaltningsplaner till de idag 17 förvaltningsplanerna enligt pm³.

Ingrid Hallander, enhetschef & modellansvarig för pm³ på Region Östergötland

På:

PM3 FALLSTUDIE - REGION ÖSTERGÖTLAND

Landsting går från hundratal systemförvaltningsplaner till 17 förvaltningsplaner enligt pm³

Region Östergötland har arbetat enligt pm³ sedan flera år tillbaka och har idag en välfungerande objektstyrning med 17 förvaltningsobjekt. Vi träffar modellansvarig för att få höra vad pm³ har hjälpt regionen med, vilka utmaningar de har med förvaltningsstyrningsarbetet, hur det går med införandet av portföljstyrning samt vilka hennes rekommendationer är till andra organisationer som står inför ett pm³-införande.

Det är en fin dag i slutet på juni när vi besöker ett somrigt Linköping. På Klostergatan 19C sitter Region Östergötlands Centrum för medicinsk teknik och it (CMIT) och där möter Ingrid Hallander upp. Hon har arbetat där sedan 2012 då hon kom in som linjeför i den dåvarande it-organisationen i samband med att Region Östergötland höll på att föra in pm³. Kort därefter blev hon även förvaltningsledare It. På hösten samma år fick hon frågan om hon ville ta ett övergripande ansvar över pm³-modellen hos Region Östergötland och tackade ja.

Ingrids roll i linjen innebär idag ett chefsansvar för en grupp på 20 personer. Rollen som FL It fick hon kliva av eftersom arbetet som modellansvarig för pm³ blev så pass omfattande. I denna roll ingår att besvara allmänna frågeställningar kring förvaltningsstyrningsarbetet, etablera nya objekt, säkerställa genomförandet av utbildningar, årligen granska förvaltningsplanerna samt svara på frågor kring placering av nya verksamhets- och It-komponenter. Det handlar också om att utveckla hur FL och FL It på bästa sätt ska arbeta tillsammans gällande planering och förbättrad kontakt mellan objekten.

HUR GÅR FÖRVALTNINGSSTYRNINGS-ARBETET TILL INOM REGION ÖSTERGÖTLAND?

År 2011 fattade dåvarande landstingsdirektören beslut om att införa pm³ i Region Östergötland (dåvarande landstinget i Östergötland). De fick kännedom om

pm³ i samband med införandet av en gemensam patientjournal. Region Östergötland har idag 17 förvaltningsobjekt. Av dessa skapades alla utom fyra under det första året. Ingrid tycker att det är positivt med ett snabbt införande av förvaltningsobjekt eftersom det ofta finns ett beroende mellan dem.

Region Östergötland har sedan en tid tillbaka även påbörjat ett arbete med portföljstyrning. Dels statusrapporterar objekten till en portföljstyrgrupp. Dels rapporteras kopplingen till strategier på regionsnivå till portföljstyrgrupp och portföljägare. Nu när målen sätts inför 2017 har Ingrid aktivt gått ut till objektägare och förvaltningsledare med en uppmaning om att titta på objektets koppling till regionens strategier och den övergripande It-strategin. I och med detta hoppas hon att det ska bli enklare att prioritera på portföljnivån. Region Östergötland har två olika portföljstyrgrupper, en portföljstyrgrupp för projektportföljen och en portföljstyrgrupp för förvaltningsportföljen. Portföljägare för portföljstyrgruppen för förvaltningsobjekten är deras CMIT:s centrumchef, tillika MT/It-chef. Portföljägare av projektportföljen är regionsdirektören själv.

Inom region Östergötland arbetar de, precis som många andra landsting, inte bara med pm³ utan även med ItIL. ItIL används för Incident Problem Change och de är även på väg att föra in testdelen. Kombinationen av pm³ och ItIL fungerar bra tycker Ingrid, eftersom pm³ tydliggör vad de ska göra, t.ex. målstyrning, medan ItIL förtydligar hur de ska arbeta med dessa saker.

PM3 FALLSTUDIE - REGION ÖSTERGÖTLAND

VILKA POSITIVA EFFEKTER HAR UPPNÅTTS MED HJÄLP AV PM³ OCH HUR HAR SAMARBETET MED PÅ FUNGERAT?

Ingrid anser att den viktigaste positiva effekten av pm³-arbetet är en bra dialog mellan verksamhet och It inom organisationen. Något annat viktigt som pm³ fört med sig är förbättrad ordning och reda vilket i sin tur har möjliggjort konsolidering av system. pm³ har även gett förutsättningar för att få kontroll på hur mycket personella och monetära resurser som krävs för förvaltningen. Här tycker Ingrid att de har kommit en bra bit på vägen men att de behöver arbeta vidare för att nå hela vägen fram.

pm³ har också möjliggjort en mer verksamhetsdriven It genom tydligare koppling mellan hur verksamheten planeras och styrs och hur planering och styrning av förvaltningsverksamheten understödjer det. I flera förvaltningsobjekt fungerar detta riktigt bra idag medan de behöver arbeta vidare med andra objekt där detta kan bli ännu tydligare. Även kopplingen mellan projekt- och förvaltningsstyrning har fått förutsättningar att bli tydligare. Med en bättre samplanering mellan projekt och förvaltning likaväl som mellan förvaltningsobjekten, kan de bli bättre på prioriteringen av resurser även i det korta perspektivet. Förvaltningsplanerna behöver i vissa fall bli mer detaljerade och brytas ned i aktiviteter för att bli mer värdefulla. Rent strategiskt börjar projekt och förvaltning komma närmre varandra men i det operativa arbetet är de fortfarande en bit ifrån. Slutligen har Region Östergötland numera färre och tydligare kontaktytor jämfört med vad de hade under den tid de drev en traditionell systemförvaltning. Regionen har gått ifrån flera hundra systemförvaltningsplaner till de idag 17 förvaltningsplanerna enligt pm³.

Region Östergötland har haft flera På-konsulter på plats för olika uppdrag. Införandet av såväl det senaste objektet (Öron, näsa, hals) som införandet av portföljstyrningen var definitivt inga enkla uppgifter. Flera anställda var skeptiska och det krävdes väl valda förklaringar kring vilka positiva effekter som skulle uppnås. Trots detta klarade På-konsulten detta suveränt bra tycker Ingrid, kanske framförallt på grund av sin skicklighet inom förändringsledning. När det gäller regionens interna fördjupningsutbildningar tar hon gärna in en På-konsult vid dessa tillfällen för att få in perspektivet "så här göra andra". Genom att visa hur andra organisationer arbetar med pm³

kan Ingrid uppnå legitimitet i modellen och på så sätt förstärka deras fördjupningsutbildningar. Den senaste På-konsulten som höll utbildning på Region Östergötland fick mycket positiv feedback och de vill gärna ta in På för att köra fler utbildningar även till hösten.

VILKA UTMANINGAR STÖTER NI PÅ I SAMBAND MED PM³-ARBETET OCH VAD VILL NI UTVECKLA FRAMÖVER?

Portföljstyrning är en utmaning eftersom flera objekt hos Region Östergötland inte har en specifik budget, utan öronmärkta medel i den verksamhet som förvaltningsobjektet ska stödja. Det faktum att det inte finns någon budget som styr inom och mellan objekten medför att det blir svårt med prioriteringar. Just nu handlar portföljstyrningen hos Region Östergötland därför mer om att se till att de gör rätt saker samt att de kopplar mot och tar hänsyn till de strategier som finns på regionsnivå, när de skapar sina mål i objekten.

Fullständig ekonomisk uppföljning saknas alltså i ett antal objekt idag, men det är ett mål att nå upp till i närtid. De arbetar på att få till en redovisning av verksamhetsnära respektive It-nära aktiviteter separat. Det är svårt eftersom tiden är svår att uppskatta på den verksamhetsnära sidan. Det tidsrapporteras i nuläget inte inom vården eftersom man inte vill lägga tid på administration på det sättet.

Vidare finns utmaningar kopplat till frågor i gränslandet mellan linje och förvaltning och mellan projekt-/ förvaltningsportfölj liksom förhållandet till den It/MT-strategiska planen som måste utvecklas vidare.

En sista utmaning innebär att göra pm³ ännu mer välkänt inom regionen. Trots att pm³ var ett stort projekt är det inte tillräckligt välkänt inom vissa delar av organisationen. Inom stödverksamheten är pm³ väl förankrat men inte inom vårdverksamheten. Strategin här är att förvaltningsobjekten själva har i uppgift att göra sig kända inom de delar de stöttar. T.ex. patientjournalen är ett välkänt objekt hos alla. Operation och IVA kan känna att de har en mycket bra dialog inom det egna objektet men när det kommer till samarbete med närliggande objekt som är det inte lika bra. Frågor som "Vart ska vi vända oss med våra krav?" måste bli ännu tydligare.

Ingrid Hallanders rekommendationer till andra organisationer som ska införa pm³

Få med ekonomistyrningen redan från början. Det är förstås inte helt enkelt men det är lika bra att bita ihop och ta tag i det från start. Att inkludera ekonomistyrningen i objekten måste definitivt vara förankrat hos ledningen – likaväl som pm³-implementation i stort.

Dra inte ut på implementationen. Ingrid är glad att Region Östergötland gjorde ett snabbt införande eftersom det finns ett starkt beroende mellan flera av objekten. På Region Östergötland skapades 14 av 17 objekt under det första året.

Generalisera inte för mycket kring förvaltningsprodukterna. De måste bli förvaltningsobjektens "egna". Involvera gärna förvaltningsledarna och verksamheten i arbetet med att identifiera vilka underområden deras olika förvaltningsobjekt stödjer. Att titta noga på förvaltningsprodukterna från start har ni definitivt igen senare!

Om Ingrid Hallander

Roll i linjen:

Enhetschef AKP (Applikationsvirtualisering, Klient och Print)

Roll i förvaltningsorganisationen:

Modellansvarig pm³ med ansvar för:

- allmänna frågeställningar kring förvaltningsstyrningsarbetet
- genomförande av utbildningar
- etablering av nya objekt samt eventuella sammanslagningar
- granskning av förvaltningsplaner
- placering av nya verksamhets- och it-komponenter i objekten
- utveckling av samarbetet mellan rollerna i förvaltningsorganisationen